

*До разової спеціалізованої вченої ради
Дніпровського державного університету
внутрішніх справ*

ВІДГУК

**рецензента кандидата юридичних наук, доцента Шевченка Сергія
Івановича на дисертаційне дослідження Дядічка Вадима Ігоревича на
тему: «Кримінально-правова характеристика сексуального насильства над
дітьми», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з права
за спеціальністю 081 Право**

Актуальність теми. Актуальність роботи відповідає спеціальності наукового пошуку. Україна перебуває на шляху розбудови демократичної держави та формування правових засад громадянського суспільства. Правова система будь-якої держави закріплює життєво важливі для всього суспільства вимоги, у тому числі, щодо протидії кримінальним правопорушенням проти статевої недоторканості дітей. Не забуваємо, що особливої актуальності темі надає визвольна війна від російських агресорів, в ході якої правоохоронні органи України протидіють як внутрішнім, так й зовнішнім загрозам. Звичайно, мова йде про статеві злочини, жертвами и яких, на жаль, стають діти.

На початку своєї роботи В.І. Дядічко стверджує: «сексуальне насильство, як один із видів насильства, що вчиняється стосовно дітей, за своїми наслідками відноситься до кримінально протиправних діянь, що завдають найтяжчих психологічних травм потерпілим. Враховуючи, що наша держава прагне стати повноправним членом європейського співтовариства, сповідувати його цінності, то протидія цьому досить поширеному та негативному явищу має бути на належному рівні. У нашій країні проблема протидії сексуальному насильству щодо дітей була і залишається актуальною завжди. Так, за даними дослідження 2021 р. «Сексуальне насилля в Україні: від усвідомлення до захисту» 23% опитаних вказали, що пережили сексуальне домагання та насильство у дитячому віці. Особливо ця проблема загострилась після повномасштабного вторгнення військ російської федерації на територію України. Наприклад, за даними Офісу Генерального прокурора України, у 2022 р. серед 95 потерпілих від сексуального насильства (ст. 153 Кримінального кодексу (далі – КК) України) осіб 38 осіб (40%) були віком від чотирнадцяти до вісімнадцяти років та 54 особи (57%) – віком до чотирнадцяти років. У 2023 р. серед 120 потерпілих – 35 (29%) були віком від чотирнадцяти до вісімнадцяти років та 72 осіб (60%) – віком до чотирнадцяти років. А в 2024 р.

зі 132 потерпілих даної категорії – 35 осіб (26%) мали вік від чотирнадцяти до вісімнадцяти років, а 80 (61%) – до чотирнадцяти років. Тобто офіційна статистика свідчить: найбільше від сексуального насильства потерпають саме діти. Що стосується окупованих росіянами територій України, то кількість фактів сексуальних домагань щодо дітей, за деякими даними, може бути у сотні разів більшою». Це свідчить про виняткову актуальність обраної теми дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших комплексних монографічних досліджень, яке присвячене аналізу кримінальної відповідальності за сексуальне насильство над дітьми з урахуванням змін до КК України відповідно до Закону № 2227-VIII від 6 грудня 2017 р. та розробці відповідних пропозицій з удосконалення ст. 153 КК України. У роботі сформульовано ряд нових наукових положень і висновків, зокрема:

вперше:

- пропонується ч.5 ст. 153 КК України після словосполучення «тяжкими наслідками» доповнити наступним положенням: «...або вчинені комбатантом чи прирівняною до нього особою, представником країниагресора в умовах збройного конфлікту за відсутності ознак порушення законів та звичаїв війни». Кваліфікованим видом аналогічного змісту доцільно доповнити і ст. 152 КК України;

- вважається доцільним відповідальність за сексуальне насильство над малолітньою дитиною, що спричинило тяжкі наслідки, передбачити у якості особливо кваліфікованого виду сексуального насильства у ч.6 ст.153 КК України;

- пропонується криміналізувати вчинення дій сексуального характеру не пов'язаних з проникненням інтимного характеру в тіло дитини віком до шістнадцяти років за винагороду чи обіцянку такої винагороду;

- пропонується до переліку виключень можливості застосування звільнення від відбування покарання з випробуванням, у ч.1 ст. 75 КК України, додати й випадки сексуального насильства над малолітніми дітьми без їх добровільної згоди.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що 22 сформульовані пропозиції та висновки можуть бути використані у: правотворчості – для вдосконалення законодавства у частині кримінальної відповідальності за сексуальне насильство над дітьми; - правозастосовній діяльності – для підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів у частині кваліфікації кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи; - науково-дослідній роботі – під час

подальших досліджень проблеми кримінально-правової охорони життя дітей від сексуального насильства; - навчальному процесі – для здобувачів вищої освіти при викладанні навчальних дисциплін «Кримінальне право», «Актуальні проблеми застосування кримінального права», «Кваліфікація кримінальних правопорушень, підслідних Національній поліції» та «Кримінологія».

Апробація результатів дисертації. Положення дисертації, що складають наукову новизну та висновки практичного характеру, апробовано під час виступу на міжнародних науково-практичних конференціях: Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: VI Міжнародна науково-практична конференція (11 березня 2022 р., м. Дніпро), Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: VII Міжнародна науково-практична конференція (17 березня 2023 р., м. Дніпро).

Структурно дисертація складається зі вступу, трьох розділів, що включають шість підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 216 сторінок, з яких: основний текст – 181 сторінка, додатки – 1 сторінка, список використаних джерел (188 найменувань) – 20 сторінок.

Відповідність дисертації встановленим вимогам. За змістом дисертаційна робота Дядічка Вадима Ігоровича на тему: «Кримінально-правова характеристика сексуального насильства над дітьми», представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії повністю відповідає спеціальності 081 «Право» (08 – Право).

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертації.

1. Метою дослідження автор проголосив удосконалення кримінального права в частині відповідальності за сексуальне насильство над дітьми та розробка на цій основі відповідних пропозицій щодо вдосконалення КК України і практики його застосування. Під час захисту варто конкретизувати саме авторське бачення співвідношення кримінального права та кримінального законодавства.

2. На мою думку, автору слід було б більше приділити уваги проекту КК України, що розробляється робочою групою під керівництвом Юрія Васильовича Бауліна. Більш того, пропозиції по удосконаленню ст. 153 КК України потрібно було б як мінімум направити на сайт, де міститься вказаний проєкт та результати його обговорення. Це ж у повній мірі стосується актів впровадження результатів дисертаційного дослідження.

На підставі викладеного можна зробити **висновок**, що дисертаційне дослідження Дядічка Вадима Ігоровича на тему: «Кримінально-правова характеристика сексуального насильства над дітьми» є завершеною працею, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем

досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для науки кримінального права, відповідає вимогам спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії з права за спеціальністю 081 «Право».

**Заступник директора
Інституту післядипломної освіти
та заочного навчання
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент
31 березня 2025 року**

Сергій ШЕВЧЕНКО

Підпис Шевченка С.І. засвідчую:

**Проректор
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор
Заслужений діяч науки і техніки України
31 березня 2025 року**

Олександр ЮНІН